

VAI TRÒ CỦA SINH HOẠT CHI BỘ ĐỐI VỚI VIỆC NÂNG CAO NĂNG LỰC LÃNH ĐẠO VÀ SỨC CHIẾN ĐẤU CỦA TỔ CHỨC CƠ SỞ ĐẢNG

Đoàn Văn Kỳ¹

Ngày nhận bài: 11/07/2025; Ngày phản biện thông qua: 22/08/2025; Ngày duyệt đăng: 25/08/2025

TÓM TẮT

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: Chi bộ là “nền tảng”, “gốc rễ” của Đảng, hạt nhân lãnh đạo hệ thống chính trị ở cơ sở; chi bộ là cầu nối trực tiếp giữa Đảng với nhân dân. Sinh hoạt chi bộ là hoạt động thường xuyên, quan trọng của tổ chức cơ sở đảng, có vai trò then chốt trong việc nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng ở cơ sở. Sinh hoạt chi bộ có chất lượng, mới làm cho đường lối, chủ trương của Đảng được thực hiện, nhiệm vụ chính trị của chi bộ được triển khai, trí tuệ và trách nhiệm của đảng viên được phát huy, kỷ luật của Đảng được tăng cường, quan hệ giữa đảng và quần chúng nhân dân được củng cố và phát triển. Cho nên, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ có ý nghĩa rất quan trọng trong việc nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng ở cơ sở, góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị được giao.

Từ khóa: Sinh hoạt chi bộ; năng lực lãnh đạo; sức chiến đấu; cơ sở đảng.

1. MỞ ĐẦU

Hiến pháp 2013 khẳng định: “Đảng Cộng sản Việt Nam - Đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của Nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc, lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng là lực lượng lãnh đạo Nhà nước và xã hội” (Quốc hội, 2013).

Thông qua sinh hoạt chi bộ nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên. Chất lượng sinh hoạt chi bộ có tác động trực tiếp đến chất lượng của việc xây dựng nghị quyết lãnh đạo của chi bộ, quán triệt và thực hiện chỉ thị, nghị quyết của cấp trên. Nếu sinh hoạt của chi bộ bị buông lỏng, rời rạc, thiếu nội dung chính trị tư tưởng cụ thể, thiết thực, thì vai trò lãnh đạo của tổ chức đảng có nguy cơ suy yếu, vai trò tiên phong gương mẫu của cán bộ, đảng viên không được phát huy, kỷ luật lỏng lẻo, các hiện tượng tiêu cực nảy sinh và phát triển, sự gắn bó giữa Đảng và quần chúng bị phai nhạt.

Trong những năm qua, Đảng ta đã có nhiều chủ trương, giải pháp về xây dựng, củng cố, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng, chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên. Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ 12, khóa IX đã xác định “Xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh là khâu then chốt, là nhân tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp đổi mới” (Ban Chấp hành Trung ương Đảng, 2002).

Thực hiện sự chỉ đạo của Trung ương, các cấp ủy, các tổ chức đảng đã tập trung lãnh đạo, tạo được sự chuyển biến tích cực về các mặt công tác xây dựng Đảng. Tuy nhiên, vẫn còn không ít chi bộ và tổ chức cơ sở đảng bộc lộ những khuyết

diểm, yếu kém. Một trong những nguyên nhân cơ bản dẫn đến tình trạng đó là do sinh hoạt đảng ở các chi bộ chưa đúng với yêu cầu, nhiệm vụ của chi bộ theo quy định của Điều lệ Đảng (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011).

Trên cơ sở phân tích, luận giải vai trò của sinh hoạt chi bộ, từ đó giúp các tổ chức cơ sở đảng nâng cao chất lượng sinh hoạt đảng; xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị được giao.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Thứ nhất, chỉ ra vai trò hạt nhân lãnh đạo của chi bộ trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị ở cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị hiện nay.

Thứ hai, phân tích, luận giải về vai trò của sinh hoạt chi bộ - nhân tố quan trọng, góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị được giao.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Sử dụng phương pháp luận biện chứng duy vật, duy vật lịch sử, các phương pháp phân tích, tổng hợp, ... để làm rõ cơ sở lý luận vai trò sinh hoạt chi bộ trong công tác xây dựng Đảng hiện nay.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1. Vai trò của sinh hoạt chi bộ

Trong suốt tiến trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta luôn khẳng định vị trí, vai trò to lớn của chi bộ. Đảng ta đã chỉ rõ: chi bộ là “nền tảng”, “gốc rễ” của Đảng, là hạt nhân lãnh đạo hệ thống chính trị ở cơ sở, chi bộ là cầu nối trực tiếp giữa Đảng với nhân dân (Lời Chủ tịch Hồ Chí Minh, Báo Nhân dân, số ra ngày 31/10/1963) (Báo Nhân dân, 1963); chi bộ có vai trò lãnh đạo thực hiện thắng lợi đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và thực hiện nhiệm

¹Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Tây Nguyên;
Tác giả liên hệ: Đoàn Văn Kỳ; Email: dvky@ttn.edu.vn.

vụ chính trị ở cơ sở; xây dựng tổ chức đảng và phát triển đảng viên; làm công tác vận động quần chúng. Chi bộ có mạnh thì nền tảng của Đảng mới vững chắc. Muốn chi bộ mạnh, trước hết cấp ủy, đảng viên phải nêu cao trách nhiệm, tính tiên phong trong sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt Đảng, phải tích cực đổi mới nội dung sinh hoạt chi bộ.

Sinh hoạt chi bộ là hoạt động thường xuyên có vai trò, tác dụng to lớn đối với việc nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu và tiến hành công tác xây dựng nội bộ của Đảng ở cơ sở. Thông qua sinh hoạt chi bộ để khẳng định và phát huy những ưu điểm, chỉ ra những hạn chế, khuyết điểm và phương hướng sửa chữa, khắc phục của cán bộ, đảng viên và của chi bộ. Mặt khác, sinh hoạt chi bộ là diễn đàn dân chủ nhằm phát huy tính sáng tạo của đảng viên để tìm ra chủ trương, giải pháp thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị.

Như vậy, sinh hoạt đảng là nội dung rất cơ bản trong hoạt động của Đảng. Sinh hoạt chi bộ là một trong những loại hình sinh hoạt đảng diễn ra ở cơ sở đảng, đó là hoạt động tập thể của tất cả đảng viên để bàn bạc, thảo luận, quyết định các chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo nhằm thực hiện nhiệm vụ của đơn vị, đồng thời để xây dựng tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh. Theo qui định của Điều lệ Đảng hiện hành, chi bộ sinh hoạt thường kỳ mỗi tháng một lần, sinh hoạt chuyên đề, sinh hoạt bất thường khi cần thiết. Sinh hoạt chi bộ lấy nguyên tắc tập trung dân chủ làm nguyên tắc cơ bản, lấy tự phê bình và phê bình làm qui luật phát triển.

Sinh hoạt chi bộ là biện pháp tích cực để quản lý, giáo dục đảng viên. Để Đảng thực sự là hạt nhân có năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu thì phải thông qua sinh hoạt để giáo dục rèn luyện, không ngừng nâng cao năng lực, trình độ, phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống cho đảng viên. Sinh hoạt chi bộ vì vậy được coi là trường học giáo dục và rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên. Sinh hoạt chi bộ là diễn đàn dân chủ nhằm phát huy tính tích cực, sáng tạo của từng đảng viên và tổ chức đảng, đảm bảo cho mỗi đảng viên và tổ chức đảng thực hiện chức năng lãnh đạo của mình ở cơ sở. Trong sinh hoạt đảng, mỗi đảng viên và cán bộ được thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình, được dân chủ bàn bạc, thảo luận đề ra các chủ trương, biện pháp và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ chính trị của tổ chức đảng, vì vậy, sinh hoạt chi bộ là khâu cuối cùng đảm bảo thực hiện thắng lợi nhiệm vụ đề ra. Sinh hoạt chi bộ đảm bảo tăng cường ý thức tổ chức kỷ luật, sức chiến đấu của đảng viên và tổ chức đảng.

Thông qua sinh hoạt đảng nhằm xây dựng khối đoàn kết, thống nhất trong Đảng, sự gắn bó giữa đảng viên với tổ chức và giữa đảng viên với nhau,

xây dựng nội bộ Đảng trong sạch, vững mạnh. Sinh hoạt chi bộ là phương thức để giáo dục và thi hành kỷ luật đối với những đảng viên vi phạm kỷ luật theo quy định của Điều lệ Đảng, đồng thời là phương thức để xem xét, giới thiệu và kết nạp đảng viên.

Sinh hoạt chi bộ có vai trò, tác dụng to lớn, thông qua sinh hoạt chi bộ để xây dựng nội bộ Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu, đảm bảo cho tổ chức đảng lãnh đạo thắng lợi nhiệm vụ chính trị được giao. Sinh hoạt chi bộ trở thành yêu cầu có tính nguyên tắc, bắt buộc mọi tổ chức đảng, mọi cán bộ, đảng viên, đảm bảo cho chi bộ vừa là tổ chức lãnh đạo, vừa là tổ chức chiến đấu và là một tổ chức hành động.

Sinh hoạt chi bộ là cơ sở tồn tại của Đảng. Nếu coi Đảng là một cơ thể sống, trong đó chi bộ, đảng bộ cơ sở là tế bào cấu thành tổ chức đảng, thì sinh hoạt chi bộ, đảng bộ thường xuyên là quá trình trao đổi chất trong mỗi tế bào, là dấu hiệu của sự sống, không sinh hoạt hoặc sinh hoạt không thường xuyên cũng có nghĩa là quá trình trao đổi chất không liên tục, bị ngắt quãng, sự sống sẽ ngưng trệ. Đảng ta đã khẳng định, mỗi đảng viên, mỗi chi bộ trước hết là cán bộ cấp chiến lược phải không ngừng rèn luyện, nâng cao tính tổ chức, tính kỷ luật, tính tự giác đặt mình trong sự quản lý của tổ chức đảng, thường xuyên tham gia sinh hoạt chi bộ, tự giác ghép mình vào khuôn khổ kỷ luật của Đảng, không để một đảng viên nào đứng ngoài trách nhiệm quản lý của một tổ chức, một tập thể. Thực tiễn cho thấy: nơi nào, lúc nào mà sinh hoạt của chi bộ buông lỏng, rời rạc, hoặc không có nội dung chính trị, tư tưởng cụ thể, thiết thực, thì nơi đó, lúc đó đã bắt đầu có nguy cơ đi chệch đường lối, chính sách của Đảng, hạ thấp vai trò tiên phong gương mẫu của cán bộ đảng viên, các hiện tượng tiêu cực nảy sinh và phát triển, sự gắn bó giữa Đảng và quần chúng bị suy yếu.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói về vai trò “hạt nhân” của chi bộ: “Đảng mạnh là do chi bộ tốt. Chi bộ tốt là do các đảng viên đều tốt” (Hội đồng xuất bản Hồ Chí Minh toàn tập, 2011, p.113). Chất lượng sinh hoạt chi bộ là một trong những yếu tố quan trọng quyết định kết quả công tác xây dựng, chính đôn Đảng. Sinh hoạt chi bộ là phương cách để phòng bệnh từ sớm, từ xa; chữa trị bệnh khi căn bệnh đó “còn trong trứng nước”. Sinh hoạt chi bộ là trường học để rèn luyện cấp ủy, rèn luyện bí thư cấp ủy và cũng là trường học để rèn luyện đảng viên. Tư tưởng, đạo đức, phong cách của mỗi cấp ủy viên, đảng viên đều được biểu hiện và được rèn luyện, chỉnh sửa uốn nắn trong chi bộ. Chi bộ là tổ chức cơ sở, là hạt nhân hệ thống chính trị cơ sở, đồng thời cũng là nơi đảng viên sinh hoạt nhiều nhất. Thông qua sinh hoạt chi bộ để thực hiện

nhiệm vụ chính trị, đồng thời bộc lộ tính cách, sở trường, thế mạnh cũng như thiếu sót, khuyết điểm của đảng viên. Từ chỉ bộ, đảng viên có điều kiện để rèn luyện, phấn đấu, nâng cao phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị, lập trường cách mạng, hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị của chi bộ.

3.2. Nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ

3.2.1. Nội dung sinh hoạt chi bộ

Căn cứ Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam; Hướng dẫn số 12 của Ban Tổ chức Trung ương, một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ (Ban Tổ chức Trung ương Đảng, 2018; Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011), việc tổ chức sinh hoạt chi bộ là tổng hợp những mặt hoạt động chính trị, tư tưởng và tổ chức, nhằm xây dựng chi bộ trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng. Nội dung sinh hoạt chi bộ theo các loại hình tổ chức đảng bao gồm nhiều mặt hoạt động khác nhau, nhưng có những nội dung cơ bản sau đây:

Học tập, quán triệt đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của tổ chức đảng cấp trên

Phổ biến quán triệt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của cấp trên, nhất là những vấn đề có liên quan đến nhiệm vụ chính trị của ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị, quyền và nghĩa vụ của đảng viên; thông tin về tình hình thế giới trong nước và địa phương có liên quan đến tư tưởng của đảng viên trong chi bộ và trong quần chúng, theo hướng dẫn của ban tuyên giáo cấp ủy cấp trên và những tài liệu để đảng viên nghiên cứu, tham khảo. Qua đó, đảng viên quán triệt đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các chỉ thị, nghị quyết, kế hoạch, chương trình công tác của cấp trên. Nắm thông tin thời sự, chính sách để đảng viên định hướng tư tưởng đúng đắn, chủ động và tự giác thực hiện nhiệm vụ chính trị và tiến hành công tác tư tưởng, tạo nên sự thống nhất về nhận thức và hành động trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của tổ chức đảng.

Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ đề ra trong kỳ sinh hoạt của chi bộ tháng trước

Căn cứ vào nghị quyết của chi bộ tháng trước để đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ của chi bộ, nêu rõ mặt làm được, chưa được, nguyên nhân chủ quan, khách quan, làm rõ trách nhiệm của chi ủy, của bí thư và của đảng viên... Trong đó chú ý đến các nội dung cụ thể sau:

Một là, đánh giá tình hình tư tưởng và những diễn biến tư tưởng của đảng viên, quần chúng thuộc phạm vi lãnh đạo của chi bộ, nhất là những vấn đề nổi cộm cần phải giải quyết.

Hai là, đánh giá tình hình đảng viên trong chi bộ, đảng bộ thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các chỉ

thị, nghị quyết của cấp ủy cấp trên và thực hiện các nhiệm vụ được tổ chức đảng phân công.

Ba là, tình hình thực hiện qui chế dân chủ ở cơ sở và những đề xuất, kiến nghị của cán bộ, đảng viên và quần chúng ở địa phương, cơ quan, đơn vị mà chi bộ cần quan tâm chỉ đạo giải quyết.

Bốn là, tổng hợp ý kiến nhận xét, phản ánh của quần chúng về sự lãnh đạo của chi bộ, vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên và những biểu hiện tiêu cực có liên quan đến cán bộ, đảng viên ở cơ quan, đơn vị, địa phương để chi bộ biết, nhằm phát huy những mặt tốt đồng thời áp dụng những biện pháp lãnh đạo để phòng ngừa và giúp đỡ đảng viên sai phạm sửa chữa (nếu có). Trên cơ sở tâm tư, nguyện vọng và những khó khăn, vướng mắc của bản thân và gia đình đảng viên để chi bộ bàn bạc và có biện pháp giúp đỡ kịp thời trên tinh thần đoàn kết và tình đồng chí yêu thương lẫn nhau.

Đề ra phương hướng nhiệm vụ công tác của chi bộ tháng tới

Căn cứ vào chương trình, kế hoạch công tác của chi bộ trong toàn khóa và từng quý; trên cơ sở kết quả thực hiện nhiệm vụ tháng trước và những yêu cầu nhiệm vụ mới đặt ra, cũng như từ sự chỉ đạo của cấp ủy cấp trên để chi bộ xác định và chọn ra một số nhiệm vụ cụ thể thực hiện trong tháng tới. Trong đó, tập trung vào những vấn đề về tư tưởng nổi lên, những nhiệm vụ chính trị trọng tâm, bức xúc trước mắt cần phải thực hiện; những giải pháp để xây dựng chi bộ, đảng bộ trong sạch, vững mạnh... Sinh hoạt chi bộ cần chú trọng thảo luận, quyết định những vấn đề xây dựng nội bộ Đảng, chủ trương, biện pháp xây dựng chi bộ trong sạch, vững mạnh, thực hiện tự phê bình, phê bình; công tác kiểm tra, giám sát, giữ gìn kỷ luật, kỷ cương trong Đảng, tăng cường đoàn kết trong chi bộ và thực hiện những nội dung của công tác đảng viên. Sinh hoạt chi bộ bàn về những vấn đề xây dựng nội bộ được tiến hành định kỳ hàng tháng, hàng quý, hàng năm, hoặc sinh hoạt đột xuất khi có những vấn đề nảy sinh về chính trị, tư tưởng và tổ chức cần phải giải quyết kịp thời.

Để thực hiện tốt nội dung trên, chi bộ mà trước hết là chi ủy, bí thư cấp ủy cần nắm vững đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, những chỉ thị, nghị quyết, chương trình, kế hoạch của cấp trên. Đồng thời nắm vững tình hình chính trị, tư tưởng, đời sống kinh tế, văn hóa, xã hội và những vấn đề nảy sinh ở cơ quan, đơn vị, để bàn bạc, thảo luận, đưa ra những quyết định đúng đắn, không trái với quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

3.2.2. Hình thức sinh hoạt chi bộ

Hình thức là phương thức, cách thức thể hiện và thực hiện nội dung. Hình thức sinh hoạt chi bộ diễn ra rất đa dạng. Trong sinh hoạt chi bộ có

những hình thức sinh hoạt cơ bản như sinh hoạt chính trị, tư tưởng, sinh hoạt học tập, sinh hoạt thường kỳ, sinh hoạt chuyên đề.

Sinh hoạt chính trị, tư tưởng nhằm bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống cho đảng viên. Loại hình sinh hoạt này thường được tổ chức tập trung toàn thể chi bộ hoặc tổ đảng để bí thư chi bộ hay báo cáo viên phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị của cấp trên, tình hình thời sự trong nước và thế giới... Đảng viên trong chi bộ tự giác, tích cực học tập, nghiên cứu và xây dựng chương trình hành động thực hiện thắng lợi nghị quyết của Đảng.

Sinh hoạt học tập nhằm nâng cao trình độ lý luận, kiến thức, chuyên môn, nghiệp vụ cho đảng viên, thường được tổ chức thành những lớp bồi dưỡng, tập trung đảng viên học tập, nghiên cứu, có sự kiểm tra, đôn đốc và đánh giá kết quả trên cơ sở phối hợp hoạt động của các tổ chức đảng, của các cấp ủy đảng.

Đối với sinh hoạt thường kỳ: chi ủy, chi bộ họp thường lệ mỗi tháng một lần; họp bất thường khi cần, hình thức sinh hoạt toàn đảng viên trong chi bộ. Lựa chọn những nội dung thời sự trong nước, quốc tế, các vấn đề của địa phương, cơ quan, đơn vị sát với tình hình và phù hợp chức năng, nhiệm vụ của chi bộ để phổ biến, trao đổi. Thông báo kịp thời chủ trương, các văn bản của Đảng, Nhà nước, của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội các cấp cần phổ biến đến chi bộ. Đánh giá tình hình tư tưởng của đảng viên, quần chúng, thực hiện nhiệm vụ chính trị, thuộc phạm vi lãnh đạo của chi bộ; những vấn đề chi bộ cần quan tâm. Chi bộ thảo luận cho ý kiến về những định hướng, chỉ tiêu; kết quả lãnh đạo chính quyền, các đoàn thể chính trị - xã hội; công tác kiểm tra, giám sát. Xác định nhiệm vụ của chi bộ tháng tiếp theo và biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo; phân công nhiệm vụ cho đảng viên.

Sinh hoạt chuyên đề, nhằm thảo luận, quyết định những chủ trương, biện pháp giải quyết những vấn đề quan trọng đang đặt ra một cách bức thiết trong chi bộ đảng và trong cơ quan, đơn vị. Sinh hoạt chuyên đề, tập trung thảo luận, quyết nghị những vấn đề cụ thể như công tác xây dựng đảng, công tác lãnh đạo của tổ chức đảng về thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, các chủ đề, chuyên đề có tính thời sự, vv...

Yêu cầu trong sinh hoạt chi bộ nói chung phải thực hiện nghiêm túc chế độ sinh hoạt thường kỳ theo quy định của Điều lệ Đảng và các loại hình sinh hoạt khác (nếu có). Việc đổi mới nội dung, hình thức và nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ phải gắn với đẩy mạnh thực hiện việc “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí

Minh” (Bộ Chính trị, 2016); làm cho mọi đảng viên nâng cao nhận thức, tự giác chấp hành các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; thực hiện tốt nghị quyết của chi bộ và của cấp ủy cấp trên; bảo đảm tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu để chi bộ thực sự là hạt nhân lãnh đạo, quản lý, giáo dục, rèn luyện và bồi dưỡng cán bộ, đảng viên.

3.3. Tính chất sinh hoạt chi bộ

Thực hiện Kết luận số 18-KL/TW, ngày 22/9/2017 của Ban Bí thư khóa XII về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW của Ban Bí thư khóa X “Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ”, đòi hỏi phải thực hiện đúng nguyên tắc về tổ chức và sinh hoạt đảng, đảm bảo tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu, góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh. (Ban Bí thư Trung ương Đảng, 2017)

Tính lãnh đạo trong sinh hoạt chi bộ, đòi hỏi thông qua sinh hoạt chi bộ, cấp ủy phải giúp cán bộ, đảng viên quán triệt chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và chỉ thị, nghị quyết của cấp trên. Trên cơ sở đó, căn cứ vào điều kiện và hoàn cảnh cụ thể của đơn vị đề ra được nghị quyết chính xác về nhiệm vụ và mục tiêu phấn đấu của chi bộ, phù hợp với nguyện vọng chính đáng của đảng viên, quần chúng nhân dân. Sau khi có chủ trương đúng về nhiệm vụ chính trị của chi bộ, cấp ủy phải có những biện pháp về chính trị, tư tưởng và tổ chức nhằm động viên cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân thực hiện tốt chủ trương, nhiệm vụ của chi bộ. Tính lãnh đạo trong sinh hoạt chi bộ còn thể hiện ở vai trò tiên phong, gương mẫu, tinh thần trách nhiệm, ý thức tổ chức kỷ luật của mỗi đảng viên và mỗi cấp ủy viên trong thực hiện nhiệm vụ chính trị có hiệu quả, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của chi bộ.

Tính giáo dục trong sinh hoạt chi bộ, thông qua việc nghiên cứu, thảo luận các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; qua tự phê bình và phê bình, sơ, tổng kết công tác và bàn thảo xây dựng chủ trương, giải pháp công tác mới trong sinh hoạt chi bộ để giáo dục, bồi dưỡng nâng cao phẩm chất, năng lực, tính tích cực, chủ động, sáng tạo của cán bộ, đảng viên, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mới. Sau mỗi kỳ sinh hoạt chi bộ, trình độ mọi mặt của đảng viên được nâng cao thêm, tiếp nhận được nhiều thông tin, trang bị kiến thức mới, nhận thức sâu sắc hơn đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và có thêm kinh nghiệm trong thực tiễn công tác. Qua đó, bồi dưỡng quan điểm đúng đắn, củng cố thêm lập trường chính trị, xây dựng được niềm tin đối với mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Sau sinh hoạt, mỗi cán bộ, đảng viên tự thấy trưởng thành hơn, vững vàng hơn trong công tác. Sinh hoạt chi

bộ còn nêu được những điển hình tiên tiến, những người tốt, việc tốt để đảng viên học tập, những mặt tích cực, ưu điểm để phát huy, đồng thời tiến hành tự phê bình và phê bình phát hiện những sai lầm, khuyết điểm để sửa chữa.

Thể hiện tính chất giáo dục, trong sinh hoạt chi bộ cần phải chú trọng nghiên cứu, thảo luận nghiêm túc các quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của cấp trên. Khắc phục việc coi nhẹ vai trò của sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt một cách hình thức, qua loa, đại khái làm hạn chế tính chủ động, sáng tạo của đảng viên.

Tính chiến đấu trong sinh hoạt chi bộ, chính là phải góp phần xây dựng cho đội ngũ đảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, tinh thần cách mạng tiến công, lòng dũng cảm và quyết tâm vượt lên khó khăn, gian khổ và thách thức. Không hoang mang, dao động, nản chí, dăm nghĩ, dăm làm, dăm chịu trách nhiệm; năng động, sáng tạo, luôn gắn bó mật thiết với nhân dân; kiên quyết đấu tranh để bảo vệ sự trong sáng của Đảng.

Để nâng cao tính chiến đấu trong sinh hoạt chi bộ cần đảm bảo nguyên tắc tập trung dân chủ, nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng, chế độ tự phê bình và phê bình, phát huy dân chủ nội bộ, đảm bảo tính công bằng, công khai, minh bạch; đấu tranh khắc phục bệnh gia trưởng, độc đoán, chuyên quyền, xử lý nghiêm minh những người lợi dụng dân chủ gây chia rẽ, mất đoàn kết nội bộ. Trong sinh hoạt đảng cần phát huy tình yêu thương đồng chí, quý trọng lẫn nhau, chân thành giúp đỡ nhau vượt qua khó khăn, vươn lên trong công tác và cuộc sống.

Tính chất lãnh đạo, giáo dục và chiến đấu trong sinh hoạt chi bộ có yêu cầu, nội dung riêng nhưng có mối liên hệ biện chứng và tác động qua lại lẫn nhau, tạo nên bản chất riêng có của sinh hoạt đảng nói chung và sinh hoạt chi bộ nói riêng. Bởi vậy, để nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, phải đảm bảo các yêu cầu: duy trì thường xuyên, nền nếp chế độ sinh hoạt hằng tháng; thực hiện đúng các nguyên tắc sinh hoạt đảng; đổi mới, nâng cao chất lượng nội dung và hình thức sinh hoạt chi bộ; đề ra được chủ trương, biện pháp để giải quyết có hiệu quả những nhiệm vụ của chi bộ, đáp ứng đúng nguyện vọng của đảng viên và quần chúng. Quan tâm bồi dưỡng về mọi mặt, nhất là kiến thức về xây dựng đảng, nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu cho đội ngũ đảng viên, đặc biệt là đội ngũ chi ủy, bí thư chi bộ; coi đây là yêu cầu quan trọng để nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ.

3.4. Chất lượng và tiêu chí đánh giá sinh hoạt chi bộ

3.4.1. Quan niệm chất lượng sinh hoạt chi bộ

Chất lượng sinh hoạt chi bộ là tổng hợp những đặc điểm, tính chất và hoạt động thể hiện năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của một tổ chức đảng, đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao trong từng thời kỳ cách mạng. Chất lượng sinh hoạt chi bộ có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng các quyết định chính trị của các tổ chức đảng, đến chương trình hành động của đảng viên, việc tổ chức thực hiện có hiệu quả các nghị quyết của chi bộ. Sinh hoạt chi bộ có chất lượng sẽ làm cho đường lối, chủ trương của Đảng được quán triệt, nhiệm vụ của chi bộ được triển khai, trí tuệ và trách nhiệm của đảng viên được nâng cao, kỷ luật của Đảng được tăng cường, mối quan hệ giữa Đảng với quần chúng được củng cố và phát triển.

Chất lượng sinh hoạt chi bộ là một trong những yếu tố quyết định sự tồn tại và phát triển của chi bộ. Sinh hoạt chi bộ có chất lượng mới đảm bảo được vai trò lãnh đạo chính trị của chi bộ, đối với việc tổ chức cho cán bộ, đảng viên và quần chúng tham gia vào quá trình xây dựng và triển khai có hiệu quả các nhiệm vụ chính trị của đơn vị.

3.4.2. Những tiêu chí đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ

Tiêu chí đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ là những dấu hiệu, những tính chất để dựa vào đó mà nhận biết và đánh giá được chất lượng sinh hoạt đáp ứng được những yêu cầu mục tiêu phát triển của tổ chức đảng.

Đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ trên cơ sở Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW, ngày 6/7/2018 của Ban Tổ chức Trung ương về một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ (Ban Tổ chức Trung ương Đảng, 2018), phải căn cứ vào các tiêu chí sau đây:

Thứ nhất, nội dung sinh hoạt chi bộ, phải đề ra được nội dung cụ thể, thiết thực, sát với yêu cầu nhiệm vụ chính trị của chi bộ. Đây là dấu hiệu quan trọng để đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ. Để sinh hoạt chi bộ đạt chất lượng, ban chi ủy, bí thư chi bộ phải lựa chọn đúng nội dung, xác định nội dung trọng tâm, trọng điểm cho từng thời kỳ để chi bộ thảo luận và quyết định. Nếu nội dung sinh hoạt chi bộ đề ra không phù hợp, thiếu cụ thể và thiết thực thì không những việc thảo luận sẽ thiếu tập trung, thống nhất mà việc ra các quyết định lãnh đạo cũng sẽ kém hiệu lực, ít hiệu quả.

Trong quá trình sinh hoạt, nội dung nêu ra phải được thảo luận sôi nổi, đúng hướng và phải đi đến những kết luận đúng đắn, đề ra được những quyết định phù hợp, có tính khả thi cao.

Thứ hai, hình thức sinh hoạt chi bộ. Nội dung sinh hoạt chỉ được quán triệt đầy đủ, kích thích tính tích cực, sáng tạo và biến thành hành động thực tế của đảng viên khi nó được thể hiện với những hình thức phù hợp. Ngược lại, hình thức đơn điệu, khô khan, nhàm chán, ít đổi mới sẽ làm

cho sinh hoạt trở nên tẻ nhạt, nặng nề, không gây ra được hứng thú thu hút đảng viên tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến. Do đó khi xem xét chất lượng sinh hoạt chi bộ phải xem xét tính hợp lý, hấp dẫn và phong phú của các hình thức sinh hoạt.

Thứ ba, thực hiện các nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt đảng, như nguyên tắc tập trung, dân chủ; tự phê bình và phê bình, thiểu số phục tùng đa số... Việc thực hiện hay không thực hiện, thực hiện đúng hay không đúng là điều kiện quan trọng để xem xét chất lượng sinh hoạt. Những chi bộ yếu kém, cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống... thì nguyên nhân trực tiếp là thực hiện chưa tốt, chưa nghiêm các nguyên tắc về tổ chức và sinh hoạt đảng. Ngược lại, những chi bộ vững mạnh là những đơn vị trong các hoạt động nói chung và sinh hoạt đảng nói riêng quán triệt và thực hiện tốt các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt.

Thứ tư, thực hiện qui trình sinh hoạt chi bộ, thực chất cũng là quá trình hoạt động nhận thức và tổ chức thực tiễn, đó là hoạt động mang tính khoa học. Hiệu quả của cuộc sinh hoạt phụ thuộc vào việc thực hiện qui trình sinh hoạt có bài bản, khoa học hay không. Cho nên các cấp ủy cần nắm vững, chuẩn bị tốt nội dung và thực hiện đúng qui trình sinh hoạt chi bộ mới đảm bảo chất lượng sinh hoạt.

Thứ năm, số lượng và thái độ của đảng viên tham gia sinh hoạt chi bộ, đảng viên tham gia sinh hoạt đầy đủ là dấu hiệu không chỉ cho thấy ý thức tổ chức, kỷ luật, tính tích cực, tự giác của đảng viên mà còn thể hiện sự vững mạnh của tổ chức, nền nếp trong sinh hoạt của chi bộ. Những chi bộ có đông đảng viên thường xuyên tham gia sinh hoạt, đảng viên tích cực đóng góp ý kiến có chất lượng, có tinh thần xây dựng thì nhất định tổ chức đảng đó sẽ có được những quyết định đúng đắn, có tính khả thi cao hơn là những chi bộ, đảng bộ có ít đảng viên tham gia, sinh hoạt chuech choạc, thiếu tích cực, tự giác.

Thứ sáu, kết quả thực hiện nhiệm vụ của chi bộ, phải đảm bảo thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị. Chất lượng sinh hoạt chi bộ phải được khẳng định ở kết quả thực hiện nhiệm vụ chính trị được giao, đây là tiêu chí thể hiện chính xác chất lượng sinh hoạt chi bộ. Đánh giá chất lượng sinh hoạt cần phải phân tích đầy đủ các mặt nêu trên. Tuy nhiên, kết quả cuối cùng của việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ thể hiện ở kết quả toàn diện, tổng hợp của các tiêu chí trên, đó là sinh hoạt

chi bộ góp phần quan trọng vào việc nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng; nội bộ Đảng được xây dựng trong sạch, vững mạnh; cán bộ, đảng viên có điều kiện để trưởng thành và phát huy khả năng của mình; tổ chức đảng thực hiện tốt vai trò hạt nhân chính trị ở cơ sở và được quần chúng nhân dân tín nhiệm.

Những tiêu chí đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ đồng thời cũng là sự thể hiện những yêu cầu cần phải làm để đảm bảo sinh hoạt chi bộ đạt chất lượng cao, do vậy, sinh hoạt chi bộ có chất lượng phải đảm bảo được tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu cao.

4. KẾT LUẬN

Như vậy, sinh hoạt chi bộ có chất lượng, mới làm cho đường lối, chủ trương của Đảng được thực hiện, nhiệm vụ chính trị của chi bộ được triển khai, trí tuệ và trách nhiệm của đảng viên được phát huy, kỷ luật của Đảng được tăng cường, quan hệ giữa đảng và quần chúng nhân dân được củng cố và phát triển. Cho nên, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ có ý nghĩa rất quan trọng.

Từ thực tiễn nói trên, đòi hỏi bí thư, chi ủy chi bộ phải đổi mới mạnh mẽ nội dung, phương thức hoạt động của tổ chức cơ sở đảng, theo hướng vừa mở rộng dân chủ, vừa tăng cường kỷ cương, kỷ luật, khắc phục tính hình thức, đơn điệu trong sinh hoạt, bảo đảm tính lãnh đạo, tính giáo dục, tính chiến đấu. Trong đó, các cấp ủy cần tập trung lãnh đạo, chỉ đạo việc đổi mới nội dung, hình thức sinh hoạt chi bộ, nâng cao chất lượng công tác chính trị, tư tưởng, gắn với việc đẩy mạnh “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” (Bộ Chính trị, 2016), chăm lo giáo dục, rèn luyện phẩm chất tốt đẹp của người cán bộ đảng viên, nâng cao trình độ lý luận, chuyên môn, nghiệp vụ để cán bộ, đảng viên hoàn thành tốt nhiệm vụ. Trong sinh hoạt chi bộ phải thực hiện nghiêm túc các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng, đảm bảo tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu, thể hiện rõ nét vai trò và hiệu quả lãnh đạo của tổ chức đảng đối với chính quyền, đoàn thể. Các cấp ủy đảng cần tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn và thường xuyên kiểm tra việc thực hiện định kỳ sinh hoạt chi bộ; nâng cao ý thức trách nhiệm, năng lực tổ chức, điều hành sinh hoạt; tăng cường đào tạo, bồi dưỡng về nghiệp vụ công tác đảng, năng lực lãnh đạo và điều hành cho đội ngũ chi ủy và bí thư chi bộ, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ về công tác xây dựng Đảng hiện nay.

THE ROLE OF PARTY CELL ACTIVITIES IN ENHANCING THE LEADERSHIP CAPACITY AND COMBAT STRENGTH OF GRASSROOTS PARTY ORGANIZATIONS

Doan Van Ky¹

Received Date: 11/07/2025; Revised Date: 22/08/2025; Accepted for Publication: 25/08/2025

ABSTRACT

The Party cell serves as the “foundation” and “root” of the (Words of President Ho Chi Minh, Nhan Dan Newspaper, issue dated October 31, 1963b) Communist Party; functioning as the core leadership entity within the political system at the grassroots level. It acts as a direct bridge between the Party and the people. Regular and well-organized Party cell activities are of paramount importance to grassroots Party organizations, playing a pivotal role in strengthening leadership capacity and enhancing the Party’s combat effectiveness at the local level. High-quality Party cell activities ensure the effective implementation of the Party’s guidelines and policies, the fulfillment of political tasks, and the promotion of Party members’ intellectual capacity and sense of responsibility. They also contribute to reinforcing Party discipline and fostering closer ties between the Party and the populace. Therefore, improving the quality of Party cell activities holds significant theoretical and practical value in enhancing the leadership capacity and combat strength of grassroots Party organizations. This, in turn, contributes to building a clean, strong Party capable of successfully fulfilling its assigned political missions.

Keywords: Party cell activities; leadership capacity; combat strength; grassroots Party organization

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hội đồng xuất bản Hồ Chí Minh toàn tập (2011). *Hồ Chí Minh toàn tập: Tập 15*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia – Sự thật, tr. 113.
- Báo Nhân dân (1963). ‘Lời Chủ tịch Hồ Chí Minh’, *Báo Nhân dân*, 31 tháng 10.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia – Sự thật.
- Quốc hội (2013). *Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2013*. Hà Nội: Văn phòng Quốc hội.
- Bộ Chính trị (2016). *Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*. Hà Nội: Ban Chấp hành Trung ương Đảng.
- Ban Bí thư Trung ương Đảng (2017). *Kết luận số 18-KL/TW, ngày 22/9/2017 về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW của Ban Bí thư khóa X “Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ”*. Hà Nội: Ban Chấp hành Trung ương Đảng.
- Ban Tổ chức Trung ương Đảng (2018). *Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 6/7/2018 về một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ*. Hà Nội: Ban Tổ chức Trung ương.
- Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2002). *Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 02/3/2002, Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa IX)*. Hà Nội: Ban Chấp hành Trung ương Đảng.